

Cooperative Light '95

Gyakorlat a partnerség és a béke jegyében

Cooperative Light '95. Ez év őszén ezzel a fedőnévvel rendeztek gyakorlatot a „Partnerség a békéért” program keretében, a NATO kijelölt parancsnokságainak irányításával hazánkban. A gyakorlatra Újdörögd és Balatonkenese térségében került sor. Az együttes munkát Nagy-Britannia, Németország és Magyarország hadseregei közösen tervezték. Rajtuk kívül a kidolgozó munkába bekapcsolódtak Belgium, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Románia és az USA hivatásos katonái. Megfigyelőként jelen volt Ausztria, Beloruszlia, Bulgária, Portugália, Svédország, Szlovákia, Szlovénia és Ukrajna képviselője. A tényleges végrehajtás időszakában 150 idegen nemzetiségű katona tartózkodott Magyarországi területén. Ez nem érte el az Országgyűlés döntésében megjelölt kontingens határát. A Magyar Honvédségtől 200-an vettek részt a gyakorlaton, a résztvevők kiszolgálását közel 1000 fő végezte.

A gyakorlatot Gerd Schultze-Rhonhof vezérőrnagy vezette, magyar helyettese Urbán Lajos vezérőrnagy volt. A gyakorlat előkészítése és a konkrét munka a legszélesebb nyilvánosság mellett történt, a többnemzetiségű dandár munkáját – többek között – megtekintették a NATO és a részt vevő országok vezetői. A gyakorlatot Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke nyitotta meg, látogatást tett több helyszínen Horn Gyula, a kormány elnöke. Hazánkban üdvözölhetjük Volker Rühét, Németország nemzetvédelmi miniszterét és Jeremy McKenzie tábornokot, a NATO európai erői főparancsnokának helyettesét.

A HADMŰVELET FORGATÓKÖNYVE

The Daily Light címmel a gyakorlat ideje alatt közös, három nyelvű újság – magyar, angol, német nyelven – jelent

meg, amely a térképeken, vázlatokon, különböző számítások alapján lejátszott hadművelet lényegét a következőkben összegezte:

„Valahol a Kárpát-medencében, valamikor a múlt század vége felé kettészakadt egy ország. A Dunán innen és a Dunán túl létrejött fejedelemségek – Waterland és Rockland – feszült viszonyban éltek, de azért megfértek egymással. Egészen 1944-ig, amikor a halmozódó etnikai problémák és a történelmi előítéletek fegyveres összecsapásba torkolltak. A Duna mentén kitört a háború.

A Cooperative Light '95 gyakorlat „legendája” természetesen a helyszínhez, Magyarországi kötődik, és életszerű Európa közepén. A multinacionális dandár az ENSZ kék zászlaja alatt tevékenykedik. Feladata: elősegíteni a békekötést Rockland és Waterland között. Mindenekelőtt a tartós tűzszünetet kell elérni, majd a béke érdekében a fegyveres erőket kell szétválasztani és megfigyelni. A fegyveresek

leszerelése után meg kell teremteni a rekonstrukciós feltételeket. A soknemzetiségű dandár feladatait brit, német, finn, francia, holland, magyar és román zászlóaljok hajtják végre, amelyeket belga és amerikai alegységek támogatnak.

A hadviselő felek szétválasztása után, a Duna két partján széles fegyvermentes övezetet kell létrehozni. Bonyolítja a feladatot, hogy Rockland területébe a Szekszárdi Független Köztársaság is benne foglalatik.”

EGYÜTTMŰKÖDÉSI KÉSZSÉG

Mind az előkészítés, mint pedig a konkrét tevékenység ideje alatt a munkanyelv az angol volt, és ezen a nyelven készültek a különböző okmányok is. *A gyakorlat vezetése, valamint a zászlóaljok közötti kapcsolattartás a NATO-követelmények alapján történt annak érdekében, hogy együttműködési készség alakuljon ki a korábbi eltérő hadművelési, harcászati elveket alkalmazó, eltérő szervezeti felépítésű törzsek között.*

A gyakorlat céljai között szerepelt többek között a békefenntartó hadműveletekkel kapcsolatos doktrínák, eljárások megismerése, a nemzetközi együttműködésre épülő szervezetekben folyó munka szabályainak és módszereinek elsajátítása, az ilyen törzsekben szolgáló tisztek vezetési, együttműködési készségének javítása. A magyar résztvevők számára ez azért is fontos, mert feltételezett, de valós helyzetnek is megfelelő körülmények között gyakorolhatták a NATO-ban szokásos törzsmunkát, megismerhették a munkakörmányok elkészítését, a kapott feladatok tervezését, annak végrehajtásának irányítását.

A kilenc zászlóaljból tevékenykedő tisztek ismereteket szereztek a tömegtájékoztatással kapcsolatos feladatokról, a válságproblémák megoldására irányuló tárgyalási és közvetítési technikáról, a csapatmozgások, az útvonalak biztosításáról; valamint a humanitárius segítségnyújtásról, a különböző tevékenységek összehangolásáról, a figyelési, járőrözési feladatok megvalósításáról, és nem utolsósorban

a katonai erő alkalmazásáról, különböző helyzetekben. A gyakorlat előkészítése, tervezése a NATO-ban kialakult tervezési módszerekkel történt. Ennek során a résztvevők tisztázták a végrehajtandó feladatot, a feldolgozandó témákat, kérdéseket. Továbbá a gyakorlat helyszínét, forgatókönyvét, logisztikai biztosításának rendjét, a pénzügyi és a jogi kérdéseket, a tömegtájékoztatás, valamint a látogatók és megfigyelők programjának elveit, megvalósítási módját.

A gyakorlat résztvevői a felkészülés időszakában részletesen foglalkoztak a *Partnerség a békéért* programmal, az adott ország ehhez való viszonyával, elképzeléseivel, részvételének módjával; valamint a NATO szervezetével, működési rendjével, a kapcsolódási pontokkal, az információcsere lehetőségeivel. A konkrét katonai felkészülés időszakában tanulmányozták az együttes törzsmunka valamennyi részterületét, az elvektől a logisztikai biztosítás megvalósításáig. Gyakorolták a közös tevékenységhez szükséges angol szakzsarogont, a törzsmunkában használatos jelzések

eket. A gyakorlat előkészítését hazánkban a Magyar Honvédség kijelölt operatív csoportja irányította *Bíró Béla* altábornagy, a vezérkari főnök első helyettese vezetésével.

TANULNI A NATO-TÓL

Ahogy azt a gyakorlatvezető magyar helyettese, *Urbán Lajos* vezérőrnagy mondta: *Eredetileg a heidelbergi székhelyű NATO INDCENT vezetésével megrendezendő többnemzetiségű törzsvezetési gyakorlat három résztvevőjű, brit-német-magyar gyakorlatnak indult, azonban sok más nemzet is érdeklődött iránta. Így a Partnerség a békéért program NATO-gyakorlattá bővült. A gyakorlat törzse a német I. Páncélgránátos Hadosztály törzsére épült, ide magyar, angol, francia és lengyel tiszteket is delegáltak. A dandártörzs hasonló elvek szerint alakult meg, vezetését az angol 42. Northweat Hadosztály alkotja. A két szervezet nyolc egynem-*

zetiségű és egy kétnemzetiségű (finn és észti) zászlóaljtörzset vezet.

Göncz Árpád köztársasági elnök megnyitó beszédében a következőképpen vélekedett a Cooperative Light '95-ről: A nyolcvanas évtized végén a Kelet-Európában kezdődött demokratikus átalakulási folyamatok, a Varsói Szerződés 1991-ben történt felbomlása új helyzet elé állították térségünk országait. Újjajta biztonsági igények jelentkeztek, amelyek felerősítették az euróatlanti integráció gondolatát.

1994-től számos békefenntartó gyakorlatra került sor, amelyekbe 1995-től Magyarország aktívan bekapcsolódott. Jóleső érzés volt hallani a NATO és az Egyesült Államok katonai vezetőinek elismerő szavait, amelyekkel azon katonáinkat illették, akik részt vettek és helytálltak a legutóbbi egyesült államokbeli és a csehországi gyakorlatokon. A napokban kaptuk meg a NATO kibővítéséről szóló tanulmányt, amelyben körvonalazódnak azok a követelmények, amelyeket a NATO-tagságra váróknak kell megoldaniuk a felvétel érdekében.

A politikai elvárások teljesítése elsősorban a politikai vezetés feladata, a katonai elvárások teljesítésében már a katonáknak van jelentős szerepük. Ismerjék meg mindazt, amit a NATO-ban már hosszú évek óta alkalmaznak, a korszerű módszereket, a szervezetek működési mechanizmusait, tanulmányozzák az együttes törzsmunka kérdéseit.

A gyakorlaton – magyar részről – Gelsei András alezredes parancsnok vezetésével – a 25. Klapka György Harckocsidandár gépesített lövészzászlóalj vett részt. A 110 fős létszámú alegység helyőrsége Tata, ahol 1987-ben alakultak meg. A zászlóalj négy százada BMP-1-es harcjárművekkel rendelkezik, amelyeket 120 milliméteres aknavető és „Igla” légvédelmi rakétákkal felszerelt ütegek egészítenek ki. Békében csak egy gépesített lövészszázada teljes feltöltöttségű.

A közös munka során a magyar zászlóalj törzse gyorsan beilleszkedett az együttes tevékenységbe, s munkáját a NATO-előírások szerint eredményesen végezte. Hozzászórtak az idegen nyelven

való kommunikáláshoz, megtanulták az egységesített okmányok azonos kezelését.

Újdörögön, a gyakorlat egyik helyszínén folyóiratunk interjút kért Jeremy McKenzie tábornoktól, a NATO európai erők főparancsnokának helyettesétől.

– Tábornok Úr! Milyen konkrét célokkal utazott Magyarországra?

– *Elsődlegesen a Cooperative Light '95 gyakorlat megtekintésére jöttem. Mivel hajdani VSZ-tagország első alkalommal házigazdája egy NATO-gyakorlatnak, így nagyon komolyan érdekel, hogy milyen színvonalú együttműködés valósul meg, a törzsek hogyan képesek közös feladat megoldására. Ez a gyakorlat minden bizonnyal érdekes és főleg a jövőben hasznosítható tanulságokkal, tapasztalatokkal szolgál. Hiszen ez is céljai közé tartozik.*

– Kikkel és milyen témában tárgyalt?

– *Itt-tartózkodásom első napján találkoztam Keleti György honvédelmi miniszterrel és Kovács László külügyminiszterrel, valamint Mécs Imrével, az Országgyűlés honvédelmi bizottságának elnökével. Csak röviden foglalkoztunk az önök hazáját közvetlenül érintő délszláv helyzettel. Mivel a képlet egyértelmű: NATO-beavatkozáshoz az ENSZ felkérése, a Biztonsági Tanács határozata szükséges. Tárgyaltunk mindazon kérdésekről, amelyek a Partnerség a békéért programot érintik, valamint*

természetesen szóba kerültek a NATO-hoz való közeledés, a valamikori csatlakozás leglényegesebb pontjai.

– Meglátogatta a gyakorlatot. Melyek a tapasztalatai a közös munkáról? Milyen jelentőséget tulajdonít az ilyen jellegű közös tevékenységnek?

– *A gyakorlat több helyszínén jártam. Egyaránt tapasztalatokat gyűjthettem a legfelsőbb irányítók és a zászlóalj-törzsekben dolgozók munkájáról. Mindenütt precíz szervezettségről, a feladatok pontos és időben történő teljesítéséről győződhettem meg. Természetesen a magyar résztvevőknek – bár a felkészülés alapján nem lehetett teljesen új – kissé szokatlan volt az a munkastílus, az a tempó, ami a NATO-ban honos. Becsületükre, dicséretükre legyen mondva, hogy rövid idő alatt felvették a „fordulatszámot”, és a többi nemzetbeli társaikhoz hasonlóan jól illeszkedtek a gépezetbe, a rájuk bízott tennivalókat eredményesen elvégezték. Jelentősek ezek a közös megméréstetéseik, és a jövőben még szaporítani kívánjuk számukat. Mert csak így érhető el, hogy a különböző nemzetek katonái képesek legyenek a lehető legmagasabb színvonalon közös katonai feladatok megoldására. Erre jó keretet biztosít a Partnerség a békéért program.*

K. T. I.